

چکیده

باتوجه به تأثیر قطعی و مهم بهداشت و درمان بر روی سلامت افراد جامعه و بهره‌وری نیروی کار، تخصیص بهینه منابع به اینگونه خدمات از اهمیت و ضرورت خاصی برخوردار می‌باشد. بنابراین استفاده بهتر از منابع انسانی و مادی یکی از اهداف مدیران مراکز ارایه دهنده خدمات بهداشتی درمانی است. در این راستا روسای بخش مدارک پزشکی بعنوان مدیران اطلاعات بهداشتی جهت ارایه خدمات کارآتر به منظور برآورد اهداف درمانی، آموزشی، پژوهشی و قانونی علاقه‌مند به طرح، تدوین و استفاده از یک سیستم اندازه‌گیری بهره‌وری مناسب هستند. این سیستم باید بیانگر فعالیت‌های بخش مدارک پزشکی باشد و بتواند سیستمها و روشهای غیر کارآمدی را که باعث فعالیت‌های بخش مدارک پزشکی باشد و بتواند سیستمها و روشهای غیر کارآمدی را که باعث کاهش کارایی و اثربخشی می‌شود، شناسایی نماید.

در پژوهش حاضر با توجه به مطالب فوق‌الذکر، به منظور بررسی و مقایسه بهره‌وری نیروی انسانی واحد بایگانی مدارک پزشکی بیمارستانهای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ابتدا اقدام به اندازه‌گیری زمانهای مصروفه جهت انجام فعالیت‌های مختلف کلیه واحدهای تحت مطالعه در بهمن ماه ۱۳۷۵ گردید. پس از تعیین استانداردهای کمی و کیفی اجرای کار، سطوح بهره‌وری فعالیت‌های مختلف واحدهای بایگانی مدارک پزشکی سه بیمارستان نمونه در ۶ ماهه اول ۱۳۷۶ مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت.

نتایج حاصل از پژوهش بیانگر آن است که زمان اجرای کار در مراکز مختلف دارای حدود متفاوتی است که بستگی به نوع خدمات، سیستمها و روشهای انجام کار و اندازه و محتوای مدارک پزشکی دارد. بطوری که میانگین زمان اجرای کار فعالیت افشاء اطلاعات بیشترین و بایگانی پرونده کمترین میزان زمان را نسبت به سایر فعالیتها مصروف داشته‌اند.

فعالیت‌های بایگانی مدارک پزشکی بیمارستان شهداء تجریش نسبت به دو بیمارستان دیگر، بیشتر مطابق با سطوح کیفی مقرر بودند. در مجموع فعالیت‌های بایگانی و بازیابی پرونده‌ها و فهرست‌نویسی بیش از سایر فعالیتها مطابق با استانداردهای کیفی مقرر انجام شده بودند و میانگین تولید واحدهای بهره‌ور در هر ساعت در بیمارستان امام حسین (ع) کمتر از سایر بیمارستانها بود.

بطور کلی سطح بهره‌وری واحدهای تحت مطالعه ۴۹٪ بود که نشاندهنده عدم بهره‌وری مطلوب این واحد و صرف هزینه و منابع انسانی و مادی زیاد بدون کسب بازدهی و کارایی مناسب است. میانگین سطح بهره‌وری فعالیت‌های مختلف بایگانی مدارک پزشکی بیمارستان بوعلی بالاتر از دو بیمارستان دیگر بود. بطوریکه سطوح بهره‌وری فعالیت‌های آماده‌سازی و تکمیل پرونده در بیمارستان امام حسین (ع) نسبت به سایر بیمارستانها بالاتر بود و فعالیت افشاء اطلاعات در بیمارستان شهداء تجریش و تکمیل پرونده در بیمارستان بوعلی بیشترین مقدار واریانس بهره‌وری را نسبت به فعالیت‌های مشابه در سایر بیمارستانها به خود اختصاص داده بودند.